

Sårskador hos häst

- hur kan de se ut och
vad kan de orsakas av?

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

*Viltskadecenter tackar Regiondjursjukhuset i Helsingborg
för tillståndet att använda fotomaterialet.*

Olika orsaker till sårskador hos häst

Det är alltid hemskt att hitta sin häst med en större sårskada. I en sådan situation reagerar man ofta häftigt av oro och det kan då vara svårt att tänka ut vad som orsakat skadan.

I detta häfte är bilder på sårskador på hästar presenterade med en kort text om vad som orsakat skadan. Alla foton är tagna av Regiondjursjukhuset i Helsingborg. Dessa bilder visar sårskador av så allvarlig karaktär att ägarna har tagit in hästen för behandling på klinik. Många lindrigare sårskador behandlas av distriktsveterinär eller av ägarna själva. Sådana skador dokumenteras sällan på bild och finns därför inte med i detta fotomaterial.

I texten nedan tar vi upp lite om hästens grundläggande beteende samt olika exempel på vad hästar kan skada sig på.

Hästen – ett flyktdjur

Hästen är ett känsligt djur som kan reagera starkt om den blir skrämmd eller behandlas fel. Vid fara reagerar den genom att i första hand försöka fly undan. Flyktbeteendet har vilda hästar behövt för att klara sig undan rovdjur och beteendet finns kvar hos våra domesticerade hästar, där det ibland ställer till problem. Det djupt rotade flyktbeteendet följer de flesta hästar instinktivt även om de på det sättet vållar sig själva skada.

Stängsel orsakar ofta skador

Stängsel är en mycket vanlig orsak till sårskada hos hästar. Många skador orsakas av eltråd som hästarna fastnar i. När hästen har fastnat aktiveras dess flyktbeteendet och den försöker komma undan från faran. Den kan då dra upp stora sårskador, som den alltså orsakar själv.

Stängselstolpar kan också orsaka svåra skador. Hästar som försöker hoppa över stängsel kan ibland riva upp sig olyckligt på stolparna med fula stakningsskador som följd.

Hästar skadar ibland varandra

En annan egenskap hos hästar är deras flockbeteende. I flocken finns en rangordning. När en resurs är begränsad blir rangordningen tydlig; ranghöga djur får tillgång till resursen före de ranglåga. För tamhästar är ofta någon resurs begränsad – det är vi människor som sätter gränser för t ex hur mycket foder de har tillgång till. Detta kan leda till bråk mellan hästarna i en hage. För det mesta uppvisar hästar bara hotbeteenden mot varandra. Ibland tar de även till fysiskt våld och biter eller sparkar varandra vilket kan orsaka sårskador.

FOTO: CORBIS

Hotbeteende mellan hästar.

Skaderisker i närmiljön

Är hästarna broddade kan det bli väldigt fula sårskador efter en spark.

FOTO: INGA AHLQVIST

Broddar under skorna hindrar hästen från att halka vintertid.

Hästar kan även skada sig mot stenar, pinnar eller andra föremål om de blir skrämmda av varandra eller något annat och flyr undan.

Andra vanliga orsaker till sårskador är utstickande föremål i stallet eller i hagen som hästarna river sig på. En spik som har krupit ut ur väggen, en planka som har gått sönder och fått vassa kanter, en plåt detalj som sticker ut någonstans, trasigt glas... Det finns många saker i hästars miljö som kan orsaka skador.

Skavsår

Hästar som rids eller körs kan få skavsår av utrustningen. Sådana sår kan bli väldigt fula om de inflammeras. Detta är något som framförallt sker sommartid när hästarna går ute dygnet runt och tillsynen inte är lika noggrann. Ett litet skavsår är lätt att missa och man kanske inte sätter det i samband med utrustningen när man hittar det senare.

Sammanfattning

Hästar har ett starkt flyktbeteende. Detta gör att de kan förvärra skador som, om de bara hade stått lugnt och stilla, inte hade blivit så allvarliga. Detta är viktigt att hålla i minnet när man vill utreda orsaken till sårskadan.

Sårskador på hästar

(observera att inga av skadorna är orsakade av taggtråd)

FOTO: REGIONSIUKHUSET I HELSINGBORG

Sårskada orsakad av stängseltråd.

FOTO: REGIONSIUKHUSET I HELSINGBORG

Rivsår, troligen orsakat av stängseltråd.

FOTO: REGIONSKUKHuset I HELSINGBORG

Denna häst har skadat sig på halsen efter att ha kliat sig mot stängselträden.

FOTO: REGIONSKUKHuset I HELSINGBORG

Hästen har skadat sig mot träden. Här finns skador både från över- och underträden.

FOTO: REGIONSIUKHUSET I HELSINGBORG

Dessa bilder visar två exempel på stängselskador.

FOTO: REGIONSIUKHUSET I HELSINGBORG

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Båda dessa hästar har fastnat med benen i stängselråd.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

FOTO: REGIONSIUKHUSET I HELSINGBORG

Skada troligen orsakad av stängseltråd.

FOTO: REGIONSIUKHUSET I HELSINGBORG

Här har hästen fastnat i tråden och rivit upp ett spiralformat sår.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Hästen har skadat sig illa på stängseltrådar.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Här har benet rivits upp allvarligt på stängseltråd.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Hästen har fått en pinne i bröstet (så kallad "stakningsskada").

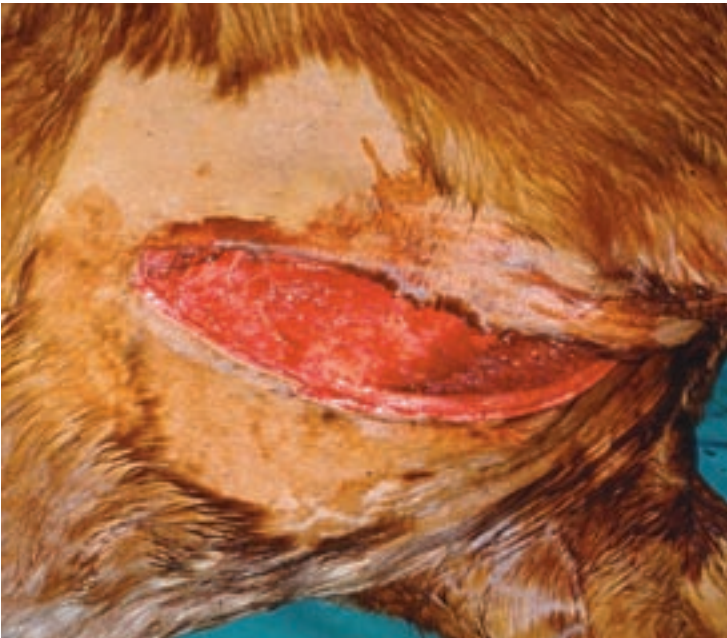

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Denna häst har också en stakningsskada. Förmodligen försökte den hoppa över ett stängsel men misslyckades och rev upp sig mot en stolpe.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Hästen har försökt ta sig igenom en för trång passage i en stengärdesgård med stor hudförlust som följd.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Denna häst har skadat sig på ett badkar ute i hagen.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Hästen har sparkat i glas.

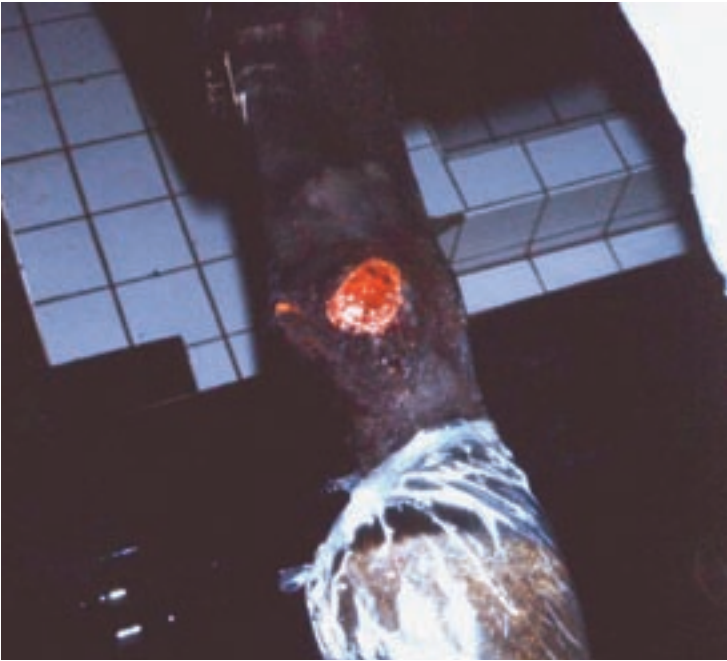

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Detta är ett så kallat sommarsår som är infekterat av parasiter.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Detta är en stakningsskada. Hästen har försökt att hoppa över ett staket, men fastnat i en stolpe.

FOTO: REGIONSJUKHUSET I HELSINGBORG

Hudinflammation orsakad av svamp.

Denna broschyr är utgiven av **Viltskadecenter**. Viltskadecenter är ett serviceorgan för myndigheter, organisationer, enskilda näringsidkare och allmänheten. Centret arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket. Viltskadecenter bistår bland annat med information om förebyggande åtgärder för att förhindra skador från fredat vilt.

Viltskadecenter • Grimsö Forskningsstation • 730 91 Riddarhyttan
Telefon: 0581-920 70, 69 73 35, 69 73 36 • Fax: 0581-920 90, 69 73 10
www.viltskadecenter.com • viltskadecenter@nvb.slu.se